

Juristi Henriikka Piekkalan analyysi:

Tässä keskeistä on kuntalain 129 §:n tulkinta eli sen määrittäminen, voisiko Orivesi antaa Aluelämpö Oy:lle takauksen. Näkemykseni mukaan **takausta ei voida antaa**. Alla tarkemmat perustelut.

Kuntalaki sallii takauksen myöntämisen yritykselle, jos se ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla. Jos yritys toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, kunta voi myöntää takauksen vain seuraavissa tilanteissa:

- yritys on osa kuntalain 6 §:ssä määriteltyä kuntakonsernia eli kunnan määräysvallassa
- yrityksen toiminta liittyy 3 momentissa mainittujen erityislakien (liikunta, nuoriso, kulttuuri) mukaisen tehtävän edistämiseen
- takauksen myöntäminen perustuu lain perusteella hyväksytyyn tukiohjelmaan tai yksittäiseen tukeen (esim. laajakaistatuki)
- yritykselle on asetettu palveluvelvoite

Kuntalain esitöiden mukaan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettaviksi ei katsota sellaisia tehtäviä, joissa toiminta perustuu lakiin perustuvaan monopoliasemaan tai luonnolliseen monopoliasemaan. HE 32/2013 toteaa selkeästi, että kaukolämpötoimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla, koska kaukolämpö kilpailee muiden lämmitysmuotojen kanssa.

Koska Aluelämpö toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, kaupunki ei voi myöntää sille takausta tai lainaa. Kuntalain 129 § 2 ja 3 momentin poikkeukset eivät sovellu.

- Aluelämpö Oy ei kuulu Oriveden kuntakonserniin, koska se ei ole Oriveden kaupungin yksinomaisessa määräysvallassa
- Aluelämmön toiminta ei liity 3 momentissa mainittuihin toimintoihin (liikunta, nuoriso, kulttuuri)
- Kaukolämpötoimintaan ei ole suunnattu mitään lain perusteella hyväksyttyä tukiohjelmaa tms. johon takaus voisi perustua
- Aluelämpö Oy:lle ei tietoni mukaan ole asetettu palveluvelvoitetta

Toisin kuin eriävässä mielipiteessä todetaan, osakkuusyhtiölle ei voida myöntää lainaa tai takausta pelkästään sillä perusteella, että toimi liittyisi kunnan tehtäviin, esimerkiksi elinkeinopolitiikkaan, infrastruktuuriin tai energiaan, asumiseen tai palveluihin. Näillä perusteilla takauksia on myönnetty ennen vuoden 2015 kuntalain voimaantuloa. Uuden kuntalain 129 § sääntelyllä on kuitenkin nimenomaisesti haluttu rajoittaa kunnan mahdollisuuksia myöntää lainoja ja takauksia ja on hyväksytty se, että sääntely samalla rajoittaa kuntien elinkeinopoliittisia toimenpiteitä (HaVM 55/2014).

Käytännössä jos takaus haluttaisiin myöntää, olisi Aluelämpö otettava osaksi kaupunkikonsernia eli hankittava Oriveden yksinomaiseen määräysvaltaan tai yhtiölle tulisi asettaa palveluvelvoite. Palveluvelvoitteen asettamiselle on kuntalain 131 §:ssä omat kriteerinsä, joita en nyt ole tarkemmin tässä arvioinut, mutta on hyvä huomata että todennäköisesti kuntalain edellyttämää markkinapuutetta ei ole eikä palveluvelvoitetta voitaisi asettaa.

Jari Gadd

Partner | Borenius Attorneys Ltd

+358 40 507 6141 | jari.gadd@borenius.com
